

Vogelen op Helgoland

1 – 5 mei 2024

Verslag van deelnemer Frans van der Feen, foto's Emile Dirks, tenzij anders vermeld

Helgoland

Luchtfoto van Helgoland (bron: internet)

1 mei 2024

Kun je het luxer krijgen dan door de reisleader thuis afgehaald te worden voor een vogelreis? Met Emile Dirks, die we nog kenden van onze Gambiareis, en nog twee deelnemers, Meia en Marion reden we op 1 mei van Amsterdam naar Oldenzaal, het officiële vertrekpunt. We waren er bijtijds, dus nog gelegenheid om koffie te drinken bij Perron 5, een koffietentje waar we zorgvuldig bediend worden door verstandelijk beperkte mensen.

Tegen elven waren de andere deelnemers gearriveerd en werden we over de vier auto's verdeeld. Na 1½ uur een stop om te lunchen op een bankje in het zonnetje. Het was prachtig weer, met uiteindelijk 28°C.

Zeezoeten op de kliffen van Lumenfelsen

Grote pul

In konvooi snelden we over de grote weg naar Altenwalde, waar we gingen overnachten. Maar eerst nog om 16.00 u een wandeling door het bos naar de hei. Hier zagen we Geelgorzen, Boompieper, Boomkruiper, Glanskop en nog wat andere vogels werden gehoord, ook een Goudvink.

We konden uit verschillende mogelijkheden kiezen voor het diner. Wij aten scholfilet met spek en gebakken aardappels, salade erbij. Als je bier bestelde kreeg je meteen een pul van een halve liter. Warme kersen met ijs en

slagroom toe. Samen namen we de vogellijst door.

2 mei 2024

Veel keus bij het ontbijt, eigenlijk te veel, zodat je al gauw heel wat meer neemt dan nodig. We konden ook zelf een lunchpakket samenstellen. Er was gebleken dat we het dessert van gisteren nog moesten betalen; het hoorde niet bij het diner. Om 9 uur reden we naar het nabijgelegen (5 km) Cuxhaven. Daar scheepten we ons in op de 'Helgoland'. Voor de zekerheid maar een reispilletje genomen.

Rustende Grijs Zeehond op Düne

Als de boot een speelbal van de golven wordt kun je zeeziek worden waarschuwde Emile. Aan dek zaten we lekker in het zonnetje. Het was een kalme vaart. Vanaf de boot zagen we veel Dwergmeeuwen vliegen. Het laatste stukje begon de boot wat meer te schommelen. Toen we even naar binnen gingen om koffie te drinken voelde dat niet goed. Gauw weer terug naar de buitenlucht! Een enorm containerschip met een chinese naam stoomde in tegengestelde richting voorbij. Na een goede twee uur voeren we de haven van Helgoland binnen.

Mooie waarnemingen bij de plasjes op Düne

Deze trap verbindt het Oberland met het Unterland

Toen we onze koffer weer uit de container hadden opgehaald gingen de passagiers in één lange stroom langs de gekleurde huisjes naar het dorp.

met de Fahrstuhl naar boven

Met de lift naar het hoger gelegen gedeelte. Direct waren we daar bij hotel Panorama. Een kamer met zicht op het kleine eiland Düne. Helaas gaat het voor ons gedeeltelijk schuil achter de sombere bruine Fahrstuhl. Een uurtje later begon de eerste wandeling. Emile liet geen tijd verloren gaan.

Een paartje Alken op de rotsrichel

We liepen naar de rode klifkust. Eerst langs een diepe bomkrater uit de tweede wereldoorlog. Op alle randen van de klif van de Lummenfelsen aan de noordkant van het eiland zaten tientallen Zeekoeten vlak naast elkaar, ook Zilvermeeuwen en Drieteenmeeuwen, met grappige zwarte poten en voeten. Heel bijzonder was de enorme hoeveelheid Jan-van-Genten. Die vlogen ook rond. Ze zaten vlakbij. Je kon ze gewoon met je smartphone fotograferen. Een enkele Alk werd ontdekt.

De Noordse Stormvogel broedt wat afgezonderd

In eerste instantie hadden we de telescoop niet bij ons, maar die hebben we alsnog snel opgehaald; dat kan op dit kleine eiland. Helemaal aan het eind is nog een pilaarvormige rots, Lange Anna, met bovenop weer allemaal broedende Jan-van-Genten. De velden hier staan vol met bijna bloeiende Pijlkruidkers. Teruglopend kwamen we nog eens langs een krater van een bom van 5000 kg. Na de tweede wereldoorlog wilde de Britten het eiland hiermee van de kaart vegen. Ook waren daar Kleingarten, waar veel Huismussen zich ophouden.

Dynamiek bij de broedende Jan-van genten

bij de Zeehond

We aten deze avond bij Zum Seehund, schol met spinazie en gebakken aardappelen. Donker bier. Schnaps van het huis toe. Als we onze nachtrust even onderbreken in deze stille omgeving zien we telkens de lichtbundel van een vuurtoren aan de hemel.

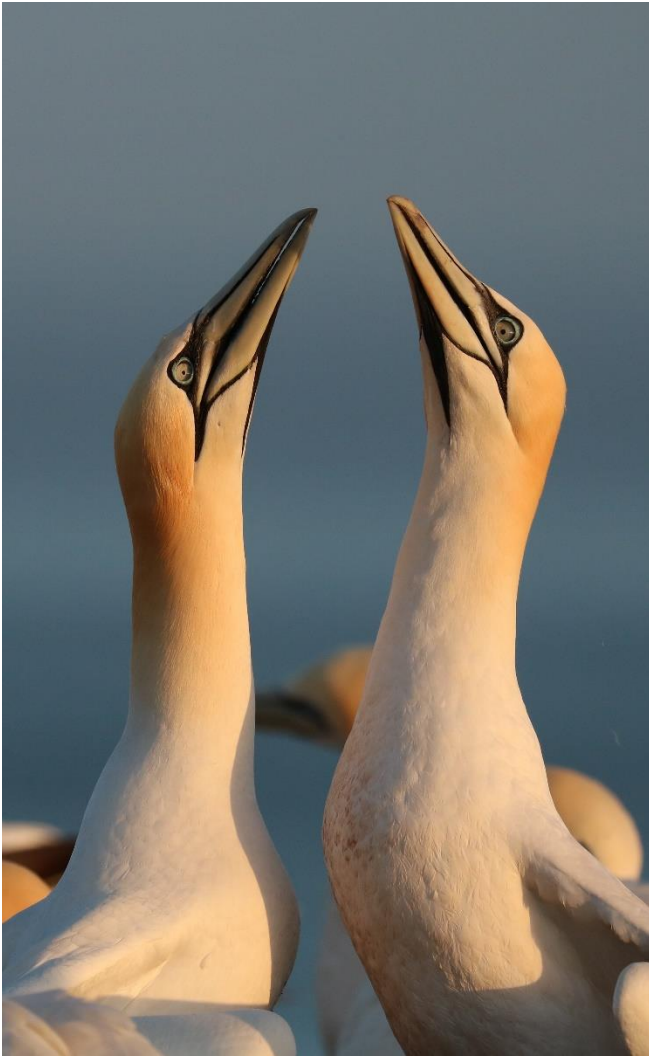
3 mei 2024

'Morgen om half acht gaan we wéér eten', had Emile gisteren, na het lijsten al aangekondigd. Er was inderdaad weer een uitgebreid aanbod als ontbijt. Om half negen gingen we de

Lange Anna biedt royaal plaats aan de zeevogels

trappen afdalen naar het zogenaamde Unterland. Emile riep ons telkens op om de lucht af te speuren; er kon zo maar iets bijzonders voorbij vliegen. Beneden liepen we om een plantsoentje heen en kriskrasten we door de straatjes. In een grasveldje ontdekten

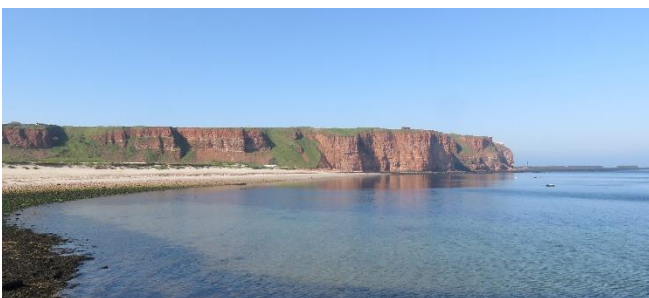

'koek en ei' . . .

we Kramsvogels en Kneuen. Wat een schilderachtige lichtrode borst! Prachtig om ze door de telescoop scherp in beeld te krijgen. Bij de haven bewonderden we Eidereenden met hun muntgroene kop. Hier lieten de Grote Sterns zich zien en horen.

Pietepiet

Er vlogen drie Roeken over. Ook een drietal Pietepiet roepende Scholeksters. Bij het kleurige museum hoorden we Braamsluijpers. Er was daar ook een tijdlijn aangebracht. Al 4000 jaar voor Christus was dit eiland ontstaan. Het is van Denemarken geweest, werd later Brits, tot het bij Duitsland ging behoren. In de wereldoorlogen heeft het strategisch gelegen eiland het flink moeten ontgelden. Op onze middagwandeling kwamen we langs een van de grootste bomkraters ter wereld.

Mooi panorama vanaf het noordstrand van Helgoland

Onze ochtendwandeling ging verder door het Noord-Ost-land, een ruig gebied waar we veel Paapjes zagen, maar ook Tapuiten. Een verrassing was de Visarend die over vloog. Terug liepen we over het strand waar we van dichtbij Eidereenden konden zien. Wij kochten een soort pizzaatje als lunch. We hadden nog een broodje van gisteren. Om half twee wandelden we richting Mittelland. Ook daar nog weer Tapuiten en een Koekoek. Het werd een beetje nevelig. Toch namen we nogmaals een kijkje bij de Jan-van-Genten, Zeekoeten en Alken. We maakten nog een wandelingetje over het kerkhof bij de St. Nicolaikirche.

vogels vangen

Om half vijf namen we met veel andere toeristen deel aan een uitleg over het Vogelringcentrum. Een jongeman legde in rap, slecht verstaanbaar Duits uit wat daar allemaal gebeurt. Er hing al en zakje heen en weer te wiebelen, waaruit hij een Grasmus tevoorschijn haalde en liet zien. Daarna liet hij de vogel los. Na een lang verhaal liepen we door een prachtige tuin naar een lange gazen fuik waarin een aantal keer per dag vogels worden gevangen om ze te ringen. Een aantal toeschouwers (ook wij) vertrokken halverwege de lange uiteenzetting, omdat we het toch nauwelijks konden volgen. Vandaag had Emile voor ons een tafel gereserveerd bij Hanse Kogge, 'n restaurant letterlijk om de hoek. Loes at salade met garnalen. Ik nam drie soorten vis met gebakken aardappels.

Op Düne broeden veel Kleine Mantelmeeuwen

Na het lijsten blijken wij inmiddels 57 soorten vogels te hebben waargenomen.

4 mei 2024

Wie had dat kunnen denken, opnieuw mooi weer vandaag, terwijl er verwachtingen waren van lage temperaturen en harde wind. De zon deed goede zaken.

stranddag op Düne

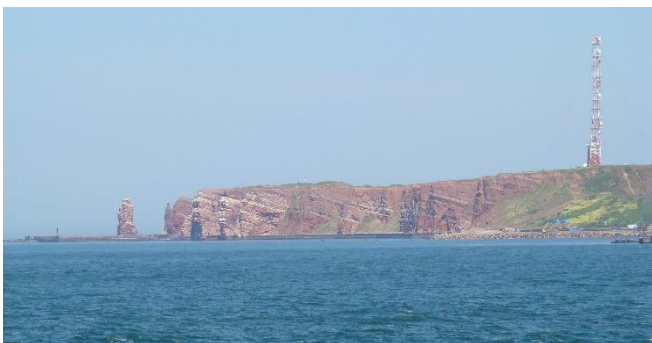
Het programma-onderdeel van het bezoek aan het 'bij-eiland' Düne was naar vandaag verplaatst omdat op Helgoland de jaarlijkse marathon plaatsvond, 8 rondjes rennen over het eiland. Met het bootje 'Witte klif' –

genoemd naar een ingestorte witte klif in zee. Op het strand van Düne vind je er nog resten van terug – varen we in een minuut of tien naar de overkant. Daar wandelen we op ons gemak over het strand, waar we naar de Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen kijken, ook een paar Grote Mantelmeeuwen. We zien er een hybride Bonte Kraai. Langs de rand van het strand liggen als zoutzakken honderden Grijs Zeehonden te woelen en te knorren. Ze hebben een gevlekte huid. Bij de rotsen zien we een Oeverloper. Later landt er een Rose grutto. Er loopt een Bontbekplevier en een paar Drieteenstrandlopers. Bij een volgende

Het blijft een dankbaar foto-object . . .

steendam pauzeren en rusten we. Verderop krijgen we twee Tapuiten te zien. Rond het middaguren strijken we neer op een terrasje voor de lunch, waar het heerlijk toeven is. De middag gebruiken we om de bosjes tussen de duinen te doorkruisen, o.a. langs enkele meertjes. Daar kunnen we nog wat soorten noteren, die we nog niet op de lijst hadden aangekruist, al waren ze nog zo gewoon, Meerkoet, Waterhoen en Gele Kwikstaart. Bijzonder waren de Bonte en Grauwe Vliegenvanger. Ook horen we een Braamsluiper, die we niet te zien krijgen. Met het bootje van 15.30 u terug. We doen wat lunchinkopen voor morgen en nemen nog weer een kijkje in het Unterland.

Vlak voor aankomst: de rotsen van Helgoland

Op verzoek van enkele deelnemers gaan we vandaag niet meer bij Hanse Kogge eten, omdat daar nauwelijks vegetarisch gegeten kan worden.

Unterland van boven (foto Marijke Ammerlaan)

even wachten

Emile heeft twee tafels kunnen reserveren bij pizzeria Isola Bella. De pizza's waren heerlijk maar we moesten er wel twee uur op wachten; daar gaan we niet meer heen! Om acht uur houden we ons 2 minuten stil. Bij het lijsten blijken wij inmiddels 71 vogelsoorten waargenomen te hebben.

5 mei 2024

In Nederland is het al een aantal dagen slecht weer, ook tijdens de dodenherdenking. Dat weer kregen wij vandaag. We besloten maar eerst de dienst van de Evangelische Gemeinde in de Nicolaikirche bij te wonen. We hebben er ook een kaarsje voor Hilma aangestoken. We konden mooi de liederen meezingen uit het kerkboek. Een vrouwelijke voorganger, die een preek hield over het gebed van Mozes en dat

Klaar voor de veerboot (foto: Marijke Ammerlaan)

wij ook vrijmoedig met onze gebeden tot God kunnen gaan. Aan het eind konden de mensen gezalfd worden met olie. Na de dienst zijn we afgezakt naar het Unterland, met hier en daar ondergelopen paden. We vonden al gauw onze groep, speurend naar de gevleugelde vrienden. Twee Grasmussen fladderden daar rond. Het was nog wat miezerig. Bij de trap achter het voetbalveld een hele flog vogels, meeuwen, Eiders, een Kauw en Wilde Eenden! Toen de trap op, 254 treden en naar de rode kliffen, in de hoop er de Noordse Stormvogel te zien. Dat lukte prachtig; ze vlogen de hele tijd heen en weer, net als de Drieteenmeeuwen. Helaas begon het harder te regenen, zodat we toch maar in de wachtkamer van het hotel gingen koffie drinken en eten. Bij de tuintjes had Gert nog een vrouwtje Zwarte Roodstaart ontdekt; hij riep ons toen we daar langs liepen. Na het eten lopen we nog een klein laatste rondje

Langsvliegende Jan-van-gent, vanaf het wandelpad

richting de bomkrater, door de smalle straatjes en langs de begraafplaats.

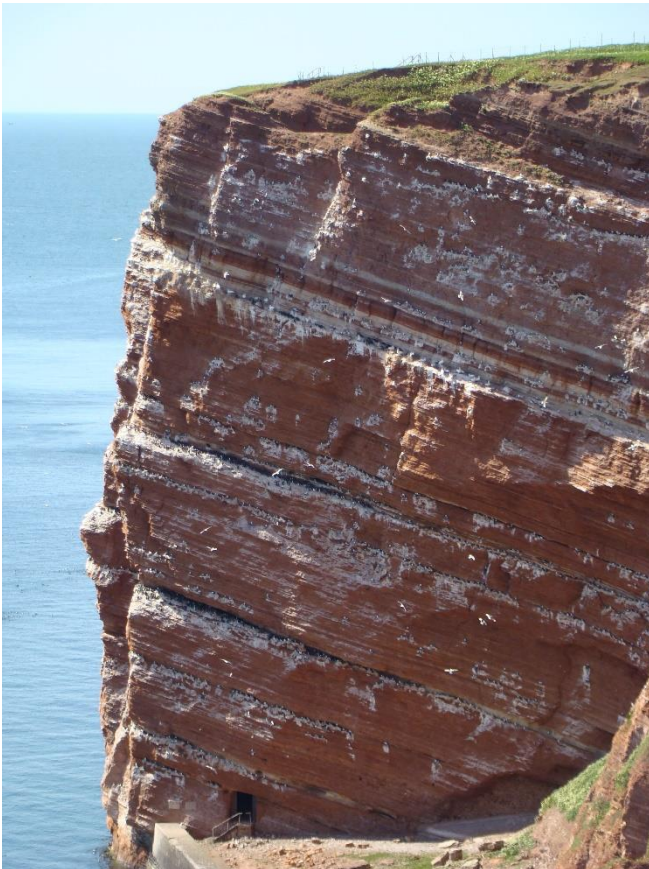
afscheid van Helgoland

Om drie uur zakten we af richting veerboot, sommigen van de trap af, anderen met de Fahrstuhl. Langs de haven constateerden we dat ook daar Japanse Duizendknoop opkomt. Die overwoekert met grote snelheid het hele eiland, net als de Rimpelroos. Fraai zijn de paarse Zeekoolplanten met gele bloemen. Loes vond eerder nog een leuk plantje, dat Deens Lepelblad bleek te zijn. Diverse andere planten, waarvan zij een overzichtskaart kocht bij de kassa van de Witte Klif, zijn slechts sporadisch op het eiland te vinden. Voor de zekerheid namen we nog maar een reispilletje.

23.30 u thuis in Amsterdam. Op de kade van Cuxhaven hadden we al afscheid genomen van de medereizigers, nu nog van Emile, Meia en Marion. Het was leuk om met hen allen kennis te maken en deze gezellige reis te doen!

Helgoland ligt in de Duitse Bocht

Imposante klifkust van Helgoland

We hadden een kalme overtocht met noordenwind mee. Op het dek en de aankomstkade, 19.00 u, stond een koude wind. Na een snelle rit van 4½ uur waren we om